

בבית המשפט העליון

בע"מ 1880/21 - ב'

לפני: כבוד הרשמת שרית עבדיאן

המבקש: פלוני

נגד

המשיבים: 1. פלוני
2. פלוני
3. פלוני
4. פלוני
5. פלוני

התייחסות המבקש מיום 25.4.2021

החלטה

1. ההליך שבכותרת הועבר לטיפול על רקע חילופים בלשכת הרשמים.
2. בקשת רשות הערעור שבכותרת מופנית כלפי החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד מיום 10.1.2021 בעמ"ש 10349-09-20. ביום 24.3.2021 הורתה כבוד השופטת ד' ברק-ארז על העברת התיק ללשכת הרשמים לבדיקה האם בקשת רשות הערעור הוגשה במועד. בהתאם לכך, ביום 25.3.2021 הורתה כבוד הרשמת ד' להב למבקש להגיש התייחסות מטעמו לסוגיה הנ"ל. המבקש הגיש את התייחסותו בהתאם להחלטה ובמסגרתה טען כי החלטת בית המשפט המחוזי טרם הומצאה לו על-פי דין כך שלא חלף המועד להגשת בקשת רשות ערעור עליה.

3. לאחר שעיינתי בטענות המבקש, הגעתי לכלל מסקנה כי ההליך שבכותרת הוגש באיחור באופן המוביל למחיקתו וכי אין מקום להורות על הארכת המועד להגשתו. אפרט להלן את טעמי לכך.

4. בניגוד לטענות המבקש, הרי שעיון במערכת "נט המשפט" מעלה כי החלטתו של בית המשפט המחוזי מיום 10.1.2021 הומצאה לבא-כוחו עוד ביום שבו ניתנה באמצעות המצאה אלקטרונית, והוא אף צפה בה בו ביום.

5. האפשרות להמצאה אלקטרונית של החלטות שיפוטיות עוגנה בתקנה 161(1) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018 (להלן: תקנות סדר הדין האזרחי), אשר קובעת כך:

"אלה הן דרכי ההמצאה ומועדיה:

(1) המצאה אלקטרונית –

(א) המצאה אלקטרונית של מסמך אלקטרוני מבית המשפט לנמען תהיה באמצעות משלוח הודעה אלקטרונית לכתובת הדואר האלקטרוני שהוא ציין בכותרת כתב טענותיו ואם היתה זו כתובת דואר אלקטרוני מאובטחת, יכול שתהיה אף באמצעות משלוח המסמך האלקטרוני עצמו;

(ב) המצאה אלקטרונית של מסמך אלקטרוני לבית המשפט תהיה באמצעות מערכת נט המשפט; המבקש להמציא לבית המשפט מסמך אלקטרוני, ימסור לבית המשפט כתובת דואר אלקטרוני או כתובת דואר אלקטרוני מאובטחת לצורך המצאה אלקטרונית כאמור בתקנת משנה (א);

...

(ה) שליחת ההודעה האלקטרונית או המסמך האלקטרוני כאמור בתקנות משנה (א) או (ג), לא תיחשב כהמצאה כדין במועד השליחה אם הגיש הנמען תצהיר בדבר אי-קבלתו או בדבר קבלתו במועד מאוחר יותר".

אם כן, לפי הוראות תקנה 161(1) לתקנות סדר הדין האזרחי, ניתן להמציא לבעל דין מסמך אלקטרוני, ובכלל זה החלטות שיפוטיות, לכתובת הדואר האלקטרוני שצוינה על ידו בכתבי טענותיו או לכתובת הדואר האלקטרוני שנמסרה על ידו לבית המשפט. הלכה למעשה, הוראה זו קובעת הסדר דומה לזה שהיה קבוע בתקנה 497ג לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 (להלן: התקנות הישנות), לפיו ניתן להמציא החלטות באמצעות משלוח הודעה בדבר מתן ההחלטה לתיבת הדואר האלקטרוני של בעל דין

בצירוף קישור להחלטה עצמה (המצאה זו כונתה "הודעה באתר") (להרחבה ראו: בש"א 8839/18 כהן נ' המאגר הישראלי לביטוחי רכב ("הפול"), פסקאות 8-9 (19.12.2018)).

6. כפי שצינתי בעבר, האפשרות להמציא החלטות באמצעות הדואר האלקטרוני "משקפת את המציאות היומיומית בה מסמכים נשלחים באופן תדיר באמצעות הרשת ותכתובות אלקטרוניות" (ראו: רע"א 10216/17 זיו נ' עיריית ירושלים, פסקה 8 (14.4.2021) (להלן: עניין זיו)). המצאה אלקטרונית מקדמת ערכים של יעילות שכן מדובר במשלוח זול ומהיר, שניתן בקלות יחסית לעקוב אחר קבלתו (ראו: דברי ההסבר לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018), והיא אף ידידותית לסביבה. כמו כן, תקנה 161(1) לתקנות סדר הדין האזרחי מעגנת – וזאת בדומה להסדר שהיה קבוע בתקנות הישנות – את עקרון ההדדיות שלפיו "אדם המבקש כי כתבי בי-דין ישלחו אליו באמצעות הדואר האלקטרוני מעיד על עצמו כי אמצעי זה זמין עבורו לצורך קבלת מסמכים והוא מקובל עליו ככלי להמצאה, בעוד האפשרות להמציא כתבי בי-דין למי שמבקש להגיש מסמכים לבית המשפט באופן אלקטרוני נעוצה בהדדיות הראויה בה יש לנקוט בעניין זה" (ראו: עניין זיו, שם; ע"א 2834/20 מרגוליס נ' גנץ, פסקה 9 (14.4.2021); יששכר רוזן-צבי הרפורמה בסדר הדין האזרחי: מורה נבוכים 542 (2021)).

7. בענייננו, כפי שצוין לעיל, עיון במערכת "נט המשפט" מעלה כי החלטת בית המשפט המחוזי הומצאה למבקש עוד ביום 10.1.2021 באמצעות משלוח הודעה אלקטרונית לכתובת הדואר האלקטרוני שמסר בא-כוחו לבית המשפט. תקנה 45(ב) לתקנות בית משפט לענייני משפחה (סדרי דין), התשפ"א-2020 קובעת כי "המועד להגשת בקשת רשות לערער על החלטת בית המשפט לענייני משפחה, ועל החלטת בית משפט המחוזי בערעור או בבקשת רשות לערער, על פסק דין או החלטה של בית משפט לענייני משפחה, לפי עניין, הוא שלושים ימים מיום שהומצאו למבקש" (לפירוט ראו: בש"א 962/21 פלוני נ' פלונית (23.2.2021)). היינו, המועד האחרון להגשת בקשת רשות ערעור על החלטתו של בית המשפט המחוזי הוא יום 9.2.2021, ואילו הבקשה שבכותרת הוגשה ביום 16.3.2021. מדובר באיחור ניכר של למעלה מ-30 ימים. בנסיבות אלה, אין מנוס מלהורות על מחיקתו של ההליך וזאת בשל האיחור בהגשתו.

8. בנסיבות העניין אף לא ראיתי להורות על הארכת מועד להגשת בקשת רשות הערעור (ויצוין כי המבקש לא עתר לכך מפורשות). דומה כי האיחור נבע מטעותו של בא-כוח המבקש לסבור כי החלטתו של בית המשפט המחוזי לא הומצאה לו. אולם, ככלל, טעות בהבנת הדין אינה מהווה "טעם מיוחד" המצדיק מתן ארכה להגשת הליך ערעורי בנסיבות שבהן היה ניתן היה להימנע מהטעות בנקל באמצעות בדיקה פשוטה

בדין הרלוונטי (ראו: בש"א 6155/19 פלוני נ' פלוני, פסקה 21 (16.6.2020), וההפניות הנזכרות שם (להלן: עניין פלוני)). הכללים בדבר המצאה אלקטרונית של כתבי טענות הוחלו בבית משפט זה פעמים רבות, וכפי שפורט לעיל, אף התקנות החדשות עיגנו הסדרים דומים. יפים לענייננו הדברים שציינתי בבע"מ 5381/19 פלוני נ' פלונית, פסקה 7 (28.11.2019):

"אני סבורה כי עלה בידי המבקש – אשר היה מיוצג על-ידי עורך-דין – להוכיח שהטעות שאליה נקלע לטענתו מצדיקה מתן הארכת מועד להגשת הערעור. לעניין זה חשוב להדגיש כי כללי ההמצאה הם כללים מושרשים וידועים אשר מעוגנים בתקנות ובפסיקה ענפה של בית משפט זה. ודוק, אף הכללים בדבר המצאה אלקטרונית של כתבי בי-דין, ובפרט הכללים החלים על המצאה באמצעות מנגנון 'הודעה באתר', הוחלו בפסיקתו של בית משפט זה לא אחת (ראו, למשל: עניין כהן; בש"א 2036/19 פלונית נ' פלוני (24.03.2019); עניין עופר ייצוק ושיווק; בש"א 3407/19 איזק נ' מדינת ישראל משרד האוצר, אגף מס הכנסה, פסקה 6 (11.6.2019)). במצב דברים זה, אין בידי לקבוע כי הטעות הייתה בלתי נמנעת באורח סביר".

9. לא למותר להוסיף כי אין חולק שבא-כוח המבקש צפה בהחלטה ביום בו ניתנה. בנסיבות אלה מצופה היה מהמבקש להגיש את בקשת רשות הערעור במועד אף בהסתמך על הכללים הידועים המעדיפים במקרים מסוימים את "כלל הידיעה" על פני "כלל ההמצאה" (ראו: עניין פלוני, פסקאות 14-18; רע"א 6648/20 גבעון נ' ון-אמדן (21.12.2020)).

10. אשר על כן, אני מורה על מחיקת ההליך שבכותרת. משלא נתבקשה תשובה אין צו להוצאות.

ניתנה היום, כ"ד באייר התשפ"א (6.5.2021).

שרית עבדיאן

ר ש מ ת